

UCHWAŁA Nr XXV/326/VI/2020
RADY POWIATU W POZNANIU
z dnia 16 grudnia 2020 r.

w sprawie: ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu poznańskiego.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z 2020. poz. 920) w związku z art. 94 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 6 września 2001 r. *Prawo farmaceutyczne* (Dz. U. z 2020 r. poz. 944, 1493, 2112), po zasięgnięciu opinii wójtów i burmistrzów gmin z terenu powiatu poznańskiego oraz Wielkopolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej,
Rada Powiatu w Poznaniu uchwała, co następuje:

- § 1. Ustala się rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu poznańskiego wraz z harmonogramem dostępności do świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r., w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Poznaniu.
- § 3. Uchwała podlega opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia opublikowania w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Piotr Burdajewicz

Uzasadnienie
do uchwały *XXV/326/Vi/2020*
Rady Powiatu w Poznaniu
z dnia ..... *16 grudnia 2020* r.

Na podstawie art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. *Prawo farmaceutyczne* (Dz. U. z 2020 r. poz. 944 ze zm.) zwany dalej u.p.f. rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa, w drodze uchwały, rada powiatu, po zasięgnięciu opinii wójtów, burmistrzów i samorządu aptekarskiego. Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności i zapewniać dostępność świadczeń również w porze nocnej, niedziele, święta i inne dni wolne od pracy. Zgodnie z art. 94 ust. 2a ww. ustawy Rada Powiatu w Poznaniu przekazuje uchwałę, w postaci elektronicznej, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 2 dni roboczych od dnia jej podjęcia.

Wypełniając ustawowy zapis, pismem z dnia 8.10.2020 r. przedłożono projekt rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu poznańskiego w 2021 r. wójtom/ burmistrzom 17 gmin powiatu poznańskiego, prosząc jednocześnie o:

- 1) uaktualnienie załączonego projektu w zakresie liczby aptek działających na terenie Gminy, z podaniem ich nazwy, adresu, nr telefonu oraz godzin pracy,
- 2) przedłożenie opinii wraz z uzasadnieniem w zakresie dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy na terenie gminy, z podaniem:
  - a) czy proponowana w projekcie dostępność jest wystarczająca dla mieszkańców, jeżeli nie, jakie są oczekiwania i potrzeby mieszkańców w tym zakresie,
  - b) czy dostępność świadczeń farmaceutycznych *w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy* powinny zapewniać wszystkie apteki na zasadzie rotacyjnych dyżurów określonych w załączonym harmonogramie, czy może jedna bądź kilka aptek, jeżeli tak poproszono o ich wskazanie, po wcześniejszym uzgodnieniu z daną apteką/aptekami (wyłączono apteki niedostępne w porze nocnej i święta ze względu na ich lokalizację np. w centrum handlowym).

Jednocześnie w ww. piśmie poproszono, aby Wójtowie/Burmistrzowie sporządzając opinię mieli na uwadze znaczenie dostosowania rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych do potrzeb ludności nie tylko w zwykłych warunkach, ale także w sytuacjach nadzwyczajnych, których

częstotliwości wystąpienia nie sposób przewidzieć, co podkreślają sądy administracyjne w swoim orzecznictwie.

W przedłożonym do opinii wójtów i burmistrzów projekcie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w powiecie poznańskim, zaproponowano ustalenie na terenie 15 gmin (za wyjątkiem gmin Kleszczewo i Swarzędz) harmonogramu dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy w formie tzw. *dyżurów rotacyjnych*.

W gminie Swarzędz całodobową dostępność zapewnia Apteka „Przyjazna”, ul. Cieszkowskiego 5/7. Zapewnia ona również dostępność dla mieszkańców gminy Kleszczewo, w której z uwagi na małą liczbę aptek (3 apteki), nie ujęto ich w harmonogramie dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy.

W odpowiedzi na nasze pismo:

1. Burmistrz Miasta i Gminy **Buk** pozytywnie zaopiniował przedłożony projekt rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy wskazując, iż apteki powinny zapewnić dostępność świadczeń farmaceutycznych w formie rotacyjnych dyżurów. W opinii Burmistrza przyjęte rozwiązanie jest optymalne dla potrzeb mieszkańców gminy.

2. W opinii Wójta Gminy **Czerwonak** „*dostępność świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, święta i dni wolne od pracy powinny zapewniać wszystkie apteki na zasadzie dyżurów rotacyjnych, aby mieszkańcy mieli możliwość uzyskania świadczeń na terenie gminy*”.

3. Wójt Gminy **Dopiewo** w swojej opinii poinformował, iż w porze nocnej, święta i dni wolne od pracy dostępność świadczeń farmaceutycznych w godzinach od 12:00 do 20:00 zapewnia Apteka „Cito” przy ul. Łąkowej 2 w Dopiewie, tym samym zaspokaja ona potrzeby mieszkańców i nie ma potrzeby zmian rozkładu godzin pracy aptek na terenie Gminy.

Rada Powiatu biorąc pod uwagę Wyrok WSA w Bydgoszczy II SA/Bd 1009/12 oraz przyjmując, że ww. apteka zapewnia dostępność jedynie do godz. 22:00 postanowiła ustanowić w formie rotacyjnych dyżurów dostępność świadczeń w porze nocnej w godz. 22.00-8.00.

Ustawa Prawo farmaceutyczne zawiera wyraźne upoważnienie dla rady powiatu do określenia rozkładu godzin pracy aptek. Stosownie do art. 94 ust. 1 i 2 u.p.f., rozkład godzin pracy aptek powinien być dostosowany do bieżących, codziennych potrzeb ludności na powszechne usługi, świadczone w zwykłych warunkach jak i uwzględniać sytuacje nadzwyczajne, których częstotliwości występowania nie sposób przewidzieć. Chodzi tu o nagłe zdarzenia, wymagające zapewnienia usługi farmaceutycznej, w porze nocnej czy w dni wolne od pracy, gdy nie działają apteki w godzinach ustalonych w dni powszednie. Stosownie do zakresu delegacji ustawowej rozkład ten powinien uwzględniać także przypadki szczególne, niezwiązane bezpośrednio z zaspokajaniem zwykłych, codziennych potrzeb

w zakresie zaopatrzenia w leki, w tym zapewniać jak najlepszą dostępność świadczeń aptecznych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. W tym znaczeniu w sposób niedostateczny zapewniono spełnienie kryterium dostępności świadczeń w porze nocnej, gdyż nie zapewniono dostępności w godzinach 22:00 – 8.00.

Cel, który zamierzał odnieść ustawodawca poprzez regulację art. 94 ust. 1 omawianej ustawy, należy w świetle przywołanego orzecznictwa postrzegać jako zapewnienie dostępności przez cały czas, a więc całodobowo.

4. W gminie **Kleszczewo** biorąc pod uwagę opinię Wójta Gminy oraz małą liczbę aptek na terenie gminy uznano za nieracjonalne wprowadzanie rotacyjnych dyżurów pracy aptek w porze nocnej, w święta i dni wolne od pracy. Dostępność świadczeń na terenie gminy Kleszczewo zapewnia apteka całodobowa w sąsiedniej gminie Swarzędz, co w opinii Wójta dostosowane jest do potrzeb mieszkańców gminy.

5. Wójt Gminy **Komorniki** poinformował, iż mieszkańcy nie zgłaszali zapotrzebowania, aby na terenie gminy były apteki dyżurujące w nocy czy święta. Takie usługi świadczą apteki w sąsiednich gminach i w Poznaniu, tym samym w opinii Wójta Gminy nie ma potrzeby opracowywania harmonogramu dostępności do świadczeń w porze nocnej, niedziele, święta i dni wolne od pracy na terenie gminy.

Rada Powiatu ustanawiając taki harmonogram dla aptek w gminie Komorniki wzięła pod uwagę uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3.10.2006 r. (sygn. III Sa/Wr 185/06), w którym stwierdza się, że głosząc tezę, iż dostępność świadczeń farmaceutycznych na terenie danego powiatu mają zapewnić apteki z terenu sąsiednich powiatów „*zapomina się o obowiązku powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego, i funkcjonujących na jego obszarze aptek, zapewnienia dostępu społeczności lokalnej do świadczeń farmaceutycznych bez przerzucania tej powinności na powiaty sąsiednie. Możliwość skorzystania z usług farmaceutycznych dostępnych w sąsiednim powiecie nie zwalnia Powiatu (...) z zapewnienia takich świadczeń mieszkańcom tego powiatu, tworzącym ex lege lokalną wspólnotę samorządową*”.

6. Na terenie gminy **Kostrzyn** przedłożony projekt harmonogramu dostępności świadczeń w porze nocnej, święta i dni wolne od pracy w formie rotacyjnych dyżurów, obejmujący wszystkie apteki, został pozytywnie zaopiniowany przez Burmistrza Gminy.

7. Burmistrz Miasta i Gminy **Kórnik** pozytywnie zaopiniował przedłożony projekt rozkładu godzin pracy aptek przewidujący zapewnienie dostępności świadczeń w porze nocnej i święta w formie rotacyjnych dyżurów.

8. Na terenie Miasta **Lubonia** ustalono dostępność świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej

i święta w formie rotacyjnych dyżurów, co zostało pozytywnie zaopiniowane przez Burmistrza Miasta Lubonia.

9. Podobnie, pozytywną opinię wyraził Burmistrz Gminy **Mosina** w odniesieniu do zaproponowanego rozkładu godzin pracy aptek na terenie gminy, przewidującego dostępność świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej i święta, w formie rotacyjnych dyżurów.

10. Burmistrz Miasta i Gminy **Murowana Goślina** wydał negatywną opinię w sprawie zaproponowanego rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych, uzasadniając ją niskim społecznym zainteresowaniem pracą aptek w nocy i w dni świąteczne oraz brakiem na terenie gminy placówek medycznych dyżurujących w nocy, a także korzystaniem przez mieszkańców, w nocy i w święta, ze świadczeń medycznych i farmaceutycznych na terenie Poznania.

Rada Powiatu nie podzielając opinii Burmistrza, postanowiła utrzymać zaproponowany harmonogram dostępności w porze nocnej i w święta w formie tzw. dyżurów rotacyjnych, opierając się na:

- przytoczonym wcześniej wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3.10.2006 r. (sygn. III Sa/Wr 185/06),
- wyroku WSA z dnia 11 kwietnia 2014 r. sygn. III SA/Łd 187/14 i wyroku WSA w Poznaniu z dnia 11.06.2014 r. sygn. IV SA/Po 169/14, które określają, iż przy określaniu rozkładu godzin pracy aptek, nie bierze się pod uwagę tylko istniejących potrzeb ludności w sytuacjach zwykłych, ale również konieczność zapewnienia potrzeb nietypowych w sytuacjach nadzwyczajnych, których występowania nie sposób przewidzieć.

11. Burmistrz Miasta i Gminy **Pobiedziska** stwierdził, że mieszkańcy gminy nie zgłaszają potrzeby udostępniania aptek w porze nocnej. Jednocześnie poinformował, że w porze nocnej i święta mieszkańcy korzystają z aptek na terenie sąsiedniej gminy, gdzie mieszkańcy korzystają z pomocy lekarskiej w porze nocnej i święta.

Burmistrz poinformował również, że właściciele pobiedziskich aptek w zdecydowanej większości negatywnie wypowiedzieli się na temat projektu dyżurów w dni wolne od pracy i święta oraz dyżurów nocnych. Koronnym argumentem zgłaszanym przez właścicieli aptek jest brak w porze nocnej klientów oraz brak na terenie gminy nocnej pomocy doraźnej, co w ich opinii powoduje, że dyżur nocny jest dla apteki nierentowny, co więcej dezorganizuje pracę w pozostałe dni tygodnia.

W odniesieniu do stwierdzenia Burmistrza, że mieszkańcy gminy korzystają z aptek nocnych w sąsiedniej gminie (gmina Swarzędz), Rada Powiatu nie podziela tej opinii, opierając się na przytoczonym wyżej wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3.10.2006 r. (sygn. III Sa/Wr 185/06).

W kwestii zapewnienia właściwej organizacji pracy apteki należy podkreślić, że obowiązek ten

spoczywa na kierowniku apteki, co wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie sądów administracyjnych, które określa, że „z ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej nie mogą zwalniać szczególne warunki pracy konkretnej apteki. Trzeba bowiem zauważyć, że ustawodawca - nakładając na apteki ogólnodostępne (jako placówki ochrony zdrowia publicznego), obowiązek świadczenia usług farmaceutycznych przez uprawnione osoby (farmaceutów), w tym zaopatrywanie ludności w produkty lecznicze, leki apteczne, leki recepturowe, wyroby medyczne i inne artykuły, o których mowa w art. 86 ust. 8 u.p.f., oraz wykonywania czynności określonych w art. 86 ust. 1 i 2 u.p.f. - nie uzależnił wykonywania tych obowiązków od indywidualnych warunków funkcjonowania danej placówki, czy też liczby zatrudnionych w niej pracowników. Zobowiązał natomiast kierownika apteki ogólnodostępnej do takiej organizacji pracy w aptece (art. 88 ust. 1 w związku z ust. 5 u.p.f.), by ta placówka ochrony zdrowia publicznego mogła wykonywać usługi farmaceutyczne, o których mowa w art. 86 ust. 2 u.p.f. Przeszkody w świadczeniu tych usług nie może stanowić nawet niemożliwość pracy kierownika apteki spowodowana chorobą lub urlopem, gdyż na czas swojej nieobecności wynikłej z takich przyczyn jest on zobowiązany wyznaczyć farmaceutę do jego zastępowania (art. 88 ust. 4 u.p.f. w związku z art. 95 ust. 4 pkt 5 u.p.f. i § 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2002 r. w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki - Dz. U. Nr 187, poz. 1565” – wyrok WSA we Wrocławiu z 3.10.2006 r. (sygn. III Sa/Wr 185/06).

Należy również zaznaczyć, że koszty zapewnienia dostępności do świadczeń poza godzinami „normalnej” pracy apteki są rekompensowane m.in. poprzez dopłatę za ekspedycję leku w porze nocnej, o której mowa w art. 94 ust. 3 ustawy *Prawo farmaceutyczne*.

Wobec powyższego, Rada Powiatu postanowiła utrzymać zaproponowany dla aptek na terenie gminy Pobiedziska harmonogram dostępności w porze nocnej i w święta, w formie tzw. dyżurów rotacyjnych.

12. Burmistrz Miasta **Puszczykowa** stwierdził, że do Urzędu Miasta Puszczykowa nie wpłynęła żadna skarga na godziny pracy aptek oraz dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, święta i dni wolne od pracy.

Jednocześnie Burmistrz poinformował, że właściciel Apteki „*Alchemia*”, nie akceptuje projektu w części dotyczącej pracy w porze nocnej, święta i inne dni wolne od pracy, takie samo stanowisko wyraził właściciel Apteki „*W Starym Domu*”. Zarząd „*Apteki Dla Ciebie*” również nie akceptuje przesłanego projektu z uwagi na fakt, że lokal znajduje się na terenie Szpitala w Puszczykowie i z uwagi na panującą pandemię COVID-19 dostęp do apteki jest bardzo ograniczony, przez co godziny pracy apteki ze względów ekonomicznych również są ograniczone. Ponadto wskazuje się na możliwe czasowe zamknięcie lokalu.

Biorąc jednak pod uwagę, iż na terenie gminy Puszczykowo tj. w budynku Szpitala w Puszczykowie, funkcjonuje nocna i świąteczna opieka zdrowotna oraz jak wynika z informacji uzyskanych ze Szpitala w Puszczykowie, możliwe jest wejście do budynku Szpitala, w tym do apteki w godzinach nocnych, w niedziele i dni świąteczne, Rada Powiatu postanowiła ustalić harmonogram dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej i świąta w formie rotacyjnych dyżurów na terenie miasta Puszczykowo.

13. Wójt Gminy **Rokietnica** uznał, że dostępność świadczeń farmaceutycznych jest dostosowana do potrzeb mieszkańców Gminy i powinna być pełniona w formie rotacyjnych dyżurów zgodnie z przekazanym projektem.

Jednocześnie Wójt poinformował, iż właściciele apteki („*Consultorio*”, *Apteki DOZ*, *Apteki Rokietnickiej*) nie zgadzają się z proponowanym planem dyżurów aptek z uwagi na brak ich ekonomicznego uzasadnienia wynikającego z bliskości dużych miast tj. Poznania i Szamotuł, problemy kadrowe (brak możliwości zatrudnienia drugiego magistra farmacji). Ponadto właściciele aptek zgłaszają, że na terenie gminy nie ma szpitala ani jednostki pomocy doraźnej.

Rada Powiatu, kierując się linią orzeczniczą sądów administracyjnych (*vide przytoczona wyżej teza wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 3.10.2006 r. sygn. akt. III SA/Wr 185/06*) postanawia objąć harmonogramem dostępności świadczeń w porze nocnej i świąta, w formie rotacyjnych dyżurów, wszystkie apteki ogólnodostępne na terenie gminy.

14. Burmistrz Miasta i Gminy **Stęszew** poinformował, iż apteki na terenie gminy nie deklarują zapewnienia dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej, świąta i dni wolne od pracy, jednocześnie stwierdzając, iż jest świadomy potrzeby dostępności takich świadczeń w porze nocnej, lecz nie ma wpływu na decyzje aptek w kwestii rozszerzenia owej działalności. Wobec powyższego Rada Powiatu, kierując się orzecznictwem sądów w tym zakresie, ustaliła harmonogram dostępności świadczeń farmaceutycznych na terenie gminy, w porze nocnej i świąta, w formie dyżurów rotacyjnych.

15. Według opinii Wójta Gminy **Suchy Las** dostępność świadczeń w niedziele i porze nocnej jest wystarczająca z uwagi na fakt, że apteka „*Eskulap*” w *Suchym Lesie (ul. Obornicka 85)* pracuje w każdą niedzielę, a apteka „*Awicenna*” w *Suchym Lesie (ul. Bogusławskiego 8)* pełni dyżur w formie tzw. *pogotowia pracy* zarówno w niedzielę jak i w porze nocnej.

Rada Powiatu podtrzymała propozycję rozkładu godzin pracy aptek w porze nocnej wskazując, iż apteka „*Awicenna*” w *Suchym Lesie* będzie zapewniać dostępność w porze nocnej w godz. od 22:00 do 8:00 oraz postanawia ustalić dostępność świadczeń na terenie gminy, w świąta w godz. od 14:00 do 18:00 w formie rotacyjnych dyżurów.

16. W opinii Burmistrza Miasta i Gminy **Swarzędz** dostępność świadczeń farmaceutycznych w gminie jest wystarczająca z uwagi na funkcjonowanie w gminie jednej apteki całodobowej (apteka „Przyjazna”, ul. Cieszkowskiego 5/7, Swarzędz) oraz dwóch aptek czynnych do godz. 22 (apteka „Dom Leków”, ul. Kościuszkowców 34, Swarzędz oraz Apteka „Nowa”, ul. Graniczna 55/2, Swarzędz). Rada Powiatu zgodziła się z tym stanowiskiem.

17. Na terenie gminy **Tarnowo Podgórne** ustalono dostępność świadczeń w porze nocnej i święta w formie rotacyjnych dyżurów, co zostało pozytywnie zaopiniowane przez Wójta Gminy.

Należy zaznaczyć, że Rada Powiatu, z harmonogramu dostępności świadczeń farmaceutycznych w porze nocnej i święta w formie rotacyjnych dyżurów **wyłączyła te apteki**, które ze względu na specyfikę lokalizacji (np. w centrach handlowych lub w innych budynkach niedostępnych w porze nocnej i święta) nie są w stanie zapewnić dostępności w porze nocnej lub w święta (tj. w gm. Dopiewo – apteka „Wielkopolska”, w gm. Kórnik – apteki „Amfora” i „Amfora przy Kościele”, w gm. Mosina – apteka „Gencjana”, w gm. Luboń – apteki „Alga” i „Lubońskie Centrum Zdrowia”, w gm. Puszczykowo – apteka Centralna, w gm. Suchy Las – „Eskulap”, w gm. Tarnowo Podgórne – apteki „Pod Orłem”, „Sagittarius” i „Rosa”).

Dopuszczalność takiego wyłączenia potwierdził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w swoim wyroku z dnia 28.06.2017 r. (sygn. III Sa/Po 403/17), który stwierdził, że *„Pełnienie dyżurów całodobowych, nocnych i podczas dni wolnych od pracy wchodzi w zakres ustawowych zadań aptek ogólnodostępnych i do kierownika apteki należy takie zorganizowanie pracy, aby placówka ten obowiązek mogła realizować. W sytuacji, gdy tak jak to miało miejsce wobec (...) aptek, mieszczą się one w nieczynnych w dni wolne, w porze nocnej i święta centrach handlowych - nie leży po stronie jedynie kierownika apteki organizacja pracy w takich placówkach. Wyłączenie tych aptek nie wiązało się więc z indywidualną sytuacją samej apteki a z lokalizacją i organizacją pracy innych podmiotów, tj. centrów handlowych.”*

W projekcie uchwały uwzględniono otrzymane od wójtów i burmistrzów informacje, aktualizujące godziny pracy oraz numery telefonów niektórych aptek.

Wykaz aptek został zweryfikowany zgodnie z rejestrem zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego w Poznaniu.

W dniu **12.11.2020 r.** projekt uchwały w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu poznańskiego w 2021 r. został doręczony do zaopiniowania Wielkopolskiej Okręgowej Radzie Aptekarskiej (WORA) w Poznaniu. Uchwała Nr VIII/50/2020 Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia **17.11.2020 r.** opiniująca negatywnie przedłożony projekt rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie powiatu poznańskiego

na 2021 r. wpłynęła do Starostwa Powiatowego w Poznaniu w dniu **30.11.2020 r.**

Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej w uzasadnieniu ww. uchwały zwraca uwagę w szczególności na naruszenie konstytucyjnej swobody działalności gospodarczej, interesu prawnego właścicieli aptek oraz ich interesu ekonomicznego m.in. poprzez nałożenie na apteki obowiązku pełnienia dyżurów w porze nocnej, w niedzielę, święta i dni wolne od pracy bez zapewnienia częściowej rekompensaty finansowej, a także trudności związane z obecną sytuacją epidemiologiczną w kraju i panującą epidemią.

W odniesieniu do zarzutu naruszenia konstytucyjnej swobody działalności gospodarczej uznano, że ustalenie rozkładu godzin pracy aptek w drodze aktu prawa miejscowego, ze swej istoty może stanowić naruszenie swobody działalności gospodarczej. Następuje jednakże w sposób zgodny z Konstytucją (wskazany wyraźnie w art. 22 Konstytucji), ze względu na ważny interes społeczny (ochronę zdrowia publicznego). Podjęcie uchwały na podstawie art. 94 ust. 2 ustawy *Prawo farmaceutyczne*, co do zasady nie narusza Konstytucji. Ustawodawca nie uzależnia konieczności zapewnienia dostępu do świadczeń farmaceutycznych od równoczesnego dostępu do pomocy lekarskiej. Stanowią one niezależne (choć z reguły związane ze sobą) elementy ochrony zdrowia publicznego. Możliwość skorzystania z pomocy lekarskiej nie warunkuje więc konieczności zapewnienia możliwości dostępu do usług apteki.

Odnosząc się do wniosku Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej w zakresie współfinansowania przez samorząd powiatowy świadczeń farmaceutycznych w nocy i święta należy stwierdzić, iż obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości partycypowania przez Powiat w kosztach realizacji obowiązku zapewnienia dostępu do świadczeń w porze nocnej. Koszty z tym związane stanowią koszt określonej działalności gospodarczej, w kalkulowany w ryzyko jej prowadzenia. Działalność ta ma charakter reglamentowany, co przejawia się m.in. w konieczności spełnienia szeregu warunków wynikających z przepisów prawa, w tym zapewnienia dostępności do świadczeń poza godzinami „normalnej” pracy placówki. Należy również zaznaczyć, że koszty te są rekompensowane m.in. poprzez dopłatę za ekspedycję leku w porze nocnej, o której mowa w art. 94 ust. 3 ustawy *Prawo farmaceutyczne*.

W kwestii zarzutu naruszenia ekonomicznych interesów właścicieli aptek należy zauważyć, iż obowiązek zapewnienia właściwej organizacji pracy apteki spoczywa na kierowniku apteki, co wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie sądów administracyjnych, w tym w cytowanym wcześniej wyroku WSA we Wrocławiu z 3.10.2006 r. (sygn. III Sa/Wr 185/06).

Prezydium Wielkopolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej zwraca również uwagę na pojawiające się trudności w zapewnieniu przez apteki fachowej obsługi farmaceutycznej w związku z sytuacją

epidemiologiczną w kraju i panującą pandemią (np. z uwagi na objęcie personelu apteki obowiązkiem kwarantanny lub koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem). Prezydium WORA podkreśla, że brak możliwości zapewnienia profesjonalnego personelu może powodować, iż dana apteka nie będzie w stanie sprostać nałożonemu na nią obowiązkowi zapewnienia dostępności do świadczeń również w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy. W skrajnych sytuacjach może dochodzić nawet do tymczasowego zamykania aptek.

Należy jednak zwrócić uwagę, że stan epidemii oraz aktualnie obowiązujące przepisy prawa, w tym w szczególności *ustawa Prawo farmaceutyczne*, nie zwalniają Rady Powiatu z obowiązku ustalenia harmonogramu pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy w czasie trwającej epidemii. Brak jest również przepisów wykonawczych dotyczących sposobu ustalenia ww. harmonogramu w stanie trwającej epidemii. Z uwagi na powyższe, przedmiotowa przesłanka nie może stanowić dla Rady Powiatu podstawy, uzasadniającej odstąpienie od obowiązku ustalenia harmonogramu pracy aptek ogólnodostępnych w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy w czasie trwającej epidemii.

Prezydium WORA, zwróciło również uwagę na konieczność zaktualizowania w harmonogramie dni i godzin pracy niektórych aptek (dot. *Apteki Przy Krzyżu w Daszewicach, Apteki Zamkowej w Kórniku, Apteki Obok Przychodni w Kórniku*). Powyższe uwagi zostały uwzględnione.

W swoim stanowisku WORA podniosła również kwestię braku przystosowania jednej z aptek do pełnienia dyżurów w porze nocnej z uwagi na konieczność wymiany drzwi z szybami antywłamaniowymi wraz z dodatkowymi zabezpieczeniami.

Zgodnie z §5 ust. 3 *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2002 r. w sprawie szczegółowych wymogów, jakim powinien odpowiadać lokal apteki (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1395)* apteka ogólnodostępna musi spełniać wymóg dostępności określony w ww. przepisie, zgodnie z którym wejście dla osób korzystających z usług apteki ogólnodostępnej musi zapewniać nieograniczony dostęp do izby ekspedycyjnej w czasie godzin pracy apteki, w tym również dla osób niepełnosprawnych oraz możliwość wydawania produktów leczniczych i wyrobów medycznych w porze nocnej.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

CZŁONEK ZARZĄDU
Antoni Kalisz

